

Solarski, Bolesław

Wanda Puget-Paździor (1925-2004)

Notatki Płockie 50/2-203, 56

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WANDA PUGET-PAŹDZIOR

/1925-2004/

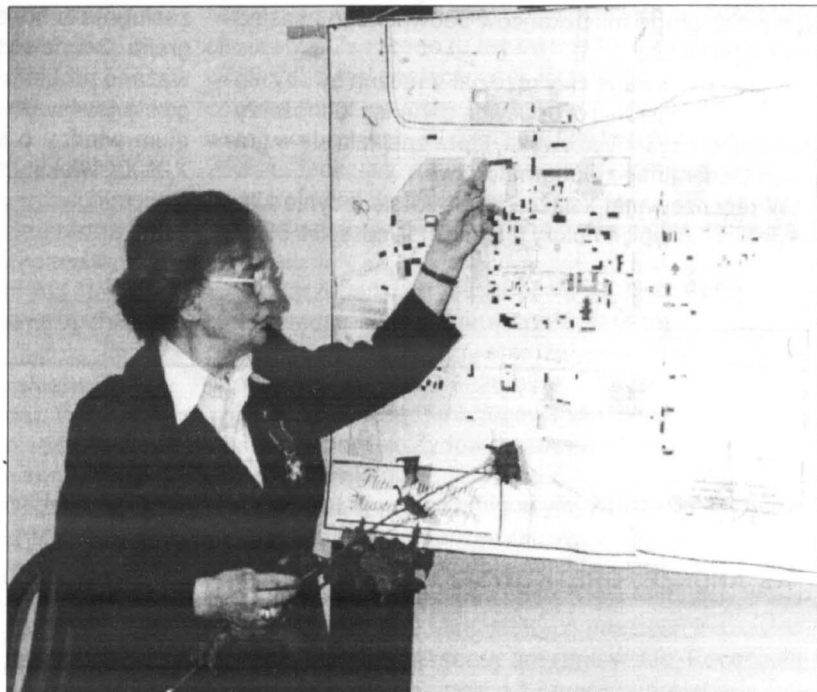
W listopadzie 2004 r. zmarła Wanda Puget-Paździor, wybitny historyk sztuki, gorąca patriotka i wielka społeczniczka. Członek Towarzystwa Naukowego Płockiego od 1989 r.

Wanda Puget, warszawianka, wychowywała się w prawdziwie polskiej, patriotycznej rodzinie; ojciec był pułkownikiem Wojska Polskiego. Miało to zapewne wpływ na Jej decyzję o wstąpieniu do Armii Krajowej. Dramatyczne dni przeżyła w czasie Powstania Warszawskiego, kiedy to jako sanitariuszka była zawsze, jak wspominała, ze swoim oddziałem w pierwszej linii. Po upadku Powstania Wanda Puget zaopiekowała się cywilnymi chorymi i rannymi i jako pielęgniarka znalazła się w Pruszkowie, unikając niewoli.

Po wojnie ukończyła Wydział Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego i to wytyczyło kierunki tej pracy i przyszłych osiągnięć. Początkowo podjęła pracę w Naukowej Pracowni Konserwacji Zabytków, a potem w Instytucie Urbanistyki i Architektury. Od 1958 r. współpracowała z Kwartalnikiem Architektura i Urbanistyka, gdzie od 1969 była zastępcą redaktora naczelnego. Współpracowała także z redakcją Ochrony Zabytków i tam poznała swojego przyszłego męża - Mariana Paździora, artystę plastyka.

Zaczęła wydawać liczne swoje rozprawy z dziedziny architektury i urbanistyki. Jej szczególne zainteresowania znalazły wyraz w książkach „Pałace i dwory w dawnym województwie rawsko-mazowieckim” i „Dwór Polski. Zjawisko historyczne i kulturowe”. Wiele lat pracy poświęciła Łęczycy, jej zmianom urbanistycznym w XVIII i XIX w. Zaowocowało to publikacją „Łęczycza. Przemiany urbanistyczne centrum miasta i rozwój infrastruktury od końca XVIII w.”.

W końcu lat 80. XX w., tj. w początkowym okresie redagowania monografii Łęczycy, członkowie i sympatycy TNP mieli okazję poznać i zaprzyjaźnić się z Wandą Puget -Paździor. Została autorką

rozdziału XIV, cz. II monografii pt. „Architektura na tle rozwoju przestrzennego miasta od XVIII w. do lat 30. XX w.”. W latach 1988-1996 wygłosiła w Łęczycy 3 referaty. Ostatni pt. „Działania konserwatorskie na polskich cmentarzach. Wnioski dla Łęczycy” – wyjaśniał członkom Towarzystwa Naukowego Płockiego i Towarzystwa Miłośników Ziemi Łęczyckiej problemy, z którymi spotkali się w czasie podjętej akcji ratowania zabytkowych grobów cmentarza parafii św. Andrzeja Ap. w Łęczycy.

Spośród wielu prac społecznych podejmowanych przez Wandę Puget-Paździor należy wymienić jej działalność w warszawskim oddziale Stowarzyszenia Historyków Sztuki, gdzie pełniła funkcję wiceprezesa zarządu i równie aktywną działalność w Społecznym Komitecie Opieki nad Starymi Powązkami.

I tam właśnie, na Starych Powązkach 22 maja 2004 r., Łęczycanie spotkali się po raz ostatni z Wandą Puget-Paździor. Zapoznała nas z tą narodową nekropolią, prezentując kolejną swoją książkę „Cmentarz Powązkowski w Warszawie”.

Wanda Puget-Paździor dobrze zasłużyła się Polsce i naszej starej, królewskiej Łęczycy.

Cześć Jej pamięci

Bolesław Solarski